

PODCAST 104

Titel: #104 Je bedrijf groeit. Groei jij nog mee?

Intro

Welkom bij de Lisette Brattinga Podcast voor ondernemers.

Ik ben Lisette. Bedrijfskundig Business Coach. Ik help dienstverlenende ondernemers met een goedlopend bedrijf die voelen dat er meer in zit.

Niet alleen qua omzet.

Maar vooral een bedrijf bouwen dat weer past bij wie ze nu zijn geworden, hoe ze willen leven en waar ze naartoe willen.

En dat doe ik goudeerlijk. Soms lekker direct. Met een frisse bedrijfskundige blik én veel aandacht voor de menselijke kant daaronder.

Want ondernemen gaat bijna nooit alleen over strategie maar ook over jou.

OPENING

Je bedrijf groeit. Groei jij nog mee?

Welkom bij een nieuwe aflevering van de Sleutel tot Groei Podcast.

Zondag liep ik langs de Kralingse Plas. Dat doe ik graag. Even naar buiten, even bewegen en vooral even genieten van alles wat er om me heen gebeurt. Het water lag er prachtig bij, de eendjes dobberden rustig voorbij en tot mijn verbazing zag ik zelfs al de eerste paddenstoelen verschijnen. Veel te vroeg eigenlijk.

Terwijl ik daar liep hoorde ik een groep Chinezen met elkaar praten en even later zaten er een paar Turkse mensen op een bankje gezellig te kletsen. Brings back memories aan de tijden dat we gewoond hebben in die landen.

En ineens overviel me een gevoel van rijkdom. Terwijl ik daar liep, bedacht ik me dat de mooiste vormen van rijkdom vaak onzichtbaar zijn. Je vindt ze nergens terug op een winst- en verliesrekening.

Ze zitten in vrijheid. In je gezondheid. In tijd, relaties, ervaringen.

In de mogelijkheid om je leven in te richten op een manier die bij jou past.

Rijkdom gaat voor mij over veel meer dan geld. Tegelijkertijd hoort geld er absoluut bij. Geld geeft vrijheid. Geld geeft mogelijkheden. Geld zorgt ervoor dat je keuzes kunt maken vanuit vertrouwen en niet vanuit tekort. Het is een belangrijke basis onder een fijn leven. Toch realiseerde ik me tijdens die wandeling dat de rijkdom die ik op dat moment voelde vooral ergens anders vandaan kwam.

Ik voelde me rijk omdat ik tijd had om daar te lopen. Omdat ik kon genieten van de natuur om me heen. Omdat ik gezond ben. Omdat ik werk doe dat ik leuk vind. Omdat ik kinderen heb die hun eigen weg gaan, zich goed ontwikkelen, happy zijn en tegelijkertijd nog steeds dichtbij wonen. Omdat ik een relatie heb die misschien niet helemaal traditioneel is, maar wel werkt voor ons op dit moment.

Ik voel me rijk omdat ik ervaringen heb opgedaan waar ik nog elke dag dankbaar voor ben.

Terwijl ik daar liep dacht ik ineens: jeetje, ik ben nog nooit zo vrij geweest als nu.

Dat was een bijzondere gedachte, omdat ik me tegelijkertijd realiseerde hoe lang ik naar die vrijheid heb verlangd.

Twintig jaar geleden kon ik me nauwelijks voorstellen dat dit moment ooit zou aanbreken. Ik snakke naar vrijheid. Er gebeurde ontzettend veel moois in ons leven. Alleen was het leven ook ontzettend vol.

We hadden een tweeling. Ik werkte vier dagen per week in een directiefunctie. Er waren altijd agenda's die op elkaar afgestemd moesten worden, kinderen die ergens heen moesten, werk dat aandacht vroeg en verantwoordelijkheden die niet konden wachten. Later kwamen daar onze buitenlandavonturen bij. Geweldige ervaringen waar ik nog steeds met veel plezier op terugkijk.

Wanneer ik nu mensen uit allerlei landen hoor praten, zoals gisteren tijdens mijn wandeling, besef ik opnieuw wat een cadeau die jaren zijn geweest. Wat een rijkdom dat we als gezin zes jaar in andere landen hebben gewoond. Dat we andere culturen van dichtbij hebben leren kennen. Dat we hebben ervaren hoe verschillend mensen leven, denken en werken. Dat we onze kinderen hebben kunnen laten zien dat de wereld veel groter is dan het dorp, de stad of het land waarin je bent opgegroeid.

Alleen zit er achter zulke avonturen altijd een kant die je op foto's niet ziet.

Een internationale verhuizing klinkt fantastisch. Dat is het ook. Tegelijkertijd was ik soms maanden bezig met regelen, uitzoeken, controleren en organiseren. Alleen al het verzekeren van onze spullen op een containerschip kostte me dagen werk. Alles moest worden vastgelegd. Alles moest worden gecontroleerd. Vervolgens begon het proces van wennen aan een nieuw land. Nieuwe scholen. Nieuwe systemen. Nieuwe gewoontes. Nieuwe vrienden. Nieuwe routines.

Ondertussen liep het gewone leven gewoon door. Er moest gewerkt worden. Er moesten boodschappen worden gedaan. Kinderen moesten worden opgevoed. Vriendschappen onderhouden. Er was altijd iets dat aandacht vroeg.

Misschien herken je dat wel.

Dat je leven eigenlijk best leuk is, maar tegelijkertijd zo vol zit dat je nauwelijks ruimte ervaart. Dat je voortdurend bezig bent om alles draaiende te houden. Dat je van het ene naar het andere rent zonder echt stil te staan bij wat je zelf nodig hebt.

Als ik terugkijk op die periode realiseer ik me dat ik vaak dacht: ooit wordt het rustiger. Ooit komt er meer ruimte. Ooit ontstaat er meer vrijheid.

Dat "ooit" leek soms ontzettend ver weg.

En toch is het er nu.

Onze kinderen wonen inmiddels op zichzelf. Sterker nog, ongeveer vierhonderd meter verderop in de straat. Dat blijft bijzonder. Ze zijn zelfstandig en tegelijkertijd dichtbij genoeg om spontaan even

een kop koffie te drinken. Walter woont en werkt in Polen en ik ben daar ongeveer 10 dagen per maand, we zien elkaar 3 van de 4 weekenden ongeveer. Best ongezellig en ik ben blij dat het maar voor een bepaalde periode is maar het geeft aan de andere kant ook veel vrijheid en full focus om bezig te zijn met wat voor mij en mijn bedrijf belangrijk is.

Natuurlijk werk ik nog steeds lekker door. Ik vind mijn werk veel te leuk om achterover te leunen. Maar er is wel iets fundamenteels veranderd. Er is ruimte ontstaan, naast dat ik natuurlijk mijn klanten goed wil helpen, daar is toch het grootste deel van mijn week mee gevuld.

Ik heb meer ruimte dan ooit om te denken, om even tussendoor te wandelen, ook om even ergens op te kauwen, een idee of aanpak. Ruimte om nieuwe ideeën uit te werken. Ruimte om bewust keuzes te maken.

En juist die ruimte heeft mij opnieuw laten beseffen hoe belangrijk vrijheid eigenlijk is.

Dat bracht me op een vraag die ik vandaag ook aan jou wil stellen.

Je bedrijf groeit. Groei jij nog mee?

Want wat ik heel vaak zie bij ondernemers, is dat ze jarenlang investeren in hun bedrijf. Ze investeren in marketing, in sales, in opleidingen, in systemen, soms in personeel – ik help immers bedrijven tot zo'n 15 teamleden - en in klanten. Allemaal logische en belangrijke investeringen.

Alleen zie ik tegelijkertijd dat veel ondernemers zichzelf onderweg een beetje vergeten.

Ze werken keihard aan hun bedrijf, maar besteden veel minder aandacht aan hun eigen ontwikkeling. Terwijl juist daar vaak de grootste groeikansen liggen.

De ondernemer is namelijk de belangrijkste schakel in het bedrijf. Jouw energie bepaalt hoeveel je kunt dragen. Jouw focus bepaalt waar je aandacht naartoe gaat. Jouw gezondheid bepaalt hoe lang je het volhoudt. Jouw leiderschap bepaalt hoe sterk het fundament onder je bedrijf is. Jouw vermogen om keuzes te maken bepaalt uiteindelijk de richting waarin je bedrijf groeit.

Daarom geloof ik dat ondernemers niet alleen moeten investeren in hun bedrijf. Ze moeten ook investeren in zichzelf. Sterker nog, ik denk dat duurzame groei ontstaat wanneer je beide tegelijk laat groeien.

Ik moest daar onlangs aan denken toen ik een ondernemer begeleidde die al jaren ongeveer zestig uur per week werkte. Een absolute expert in zijn vakgebied. Een uitstekende reputatie. Een volle agenda. Klanten genoeg, volle agenda. Op papier een succesvol bedrijf.

Alleen begon zijn lichaam inmiddels iets anders te vertellen.

Hij kreeg steeds meer last van zijn ogen. Zijn zicht werd wazig. Een bril bleek niet de oplossing. Uiteindelijk bleek een operatie nodig. Terwijl we samen naar zijn bedrijf keken, ontdekten we dat die wazigheid eigenlijk op meer plekken zichtbaar was. Niet alleen fysiek, maar ook in zijn bedrijf. Hij werkte nog steeds volgens een model dat hem jarenlang succesvol had gemaakt, maar dat inmiddels niet meer aansloot bij de ondernemer die hij was geworden.

Zijn kennis was gegroeid. Zijn ervaring en expertise waren natuurlijk gegroeid.

Alleen zijn businessmodel was achtergebleven.

Hij verkocht nog steeds uren terwijl zijn klanten eigenlijk behoefte hadden aan veel meer. Ze wilden zijn visie. Zijn ervaringen begeleiding. Zijn vermogen om verbanden te zien die zij zelf niet zagen.

Samen hebben we zijn bedrijf anders ingericht. Van uurtje-factuurje naar een transformerend programma waarin veel meer van zijn kennis, ervaring en senioriteit samenkwamen. Het resultaat was meer impact voor zijn klanten, meer voldoening voor hemzelf en uiteindelijk ook meer vrijheid.

Dat is precies waarom ik geloof dat vrijheid een van de meest onderschatte groeiversnellers is die er bestaat.

Vrijheid geeft ruimte om vooruit te kijken, om creatief te zijn, om betere keuzes te maken.

Het geeft ook de ruimte om aan je bedrijf te werken in plaats van alleen maar erin.

Maar weet je wat het is: vrijheid ontstaat niet vanzelf. Het ontstaat alleen als je bewust keuzes maakt.

Voor mij begint dat met jezelf serieus nemen.

Veel ondernemers zetten zichzelf structureel op de laatste plaats. Eerst de klanten. Dan de medewerkers. Dan het gezin. Dan alle andere verantwoordelijkheden. Ergens onderaan de lijst komt de ondernemer zelf.

Dat lijkt verantwoordelijk. Alleen zie ik keer op keer dat ondernemers daar uiteindelijk de prijs voor betalen. Ze raken vermoeider. Hun hoofd raakt voller. Hun focus neemt af. Hun plezier verdwijnt langzaam naar de achtergrond. Ze kijken dan ook vooral aan wat er ontbreekt in plaats van wat er allemaal al is.

Maar op het moment dat jij beter voor jezelf zorgt, profiteert je bedrijf daar direct van mee. Je neemt betere beslissingen. Je hebt meer energie. Je bent creatiever. Je communiceert helderder. Je ziet kansen eerder.

Jezelf op de eerste plaats zetten is daarom geen egoïsme, zo voelde dat lange tijd voor mij, ik moest daar echt aan wennen. Jezelf op de eerste plaats zetten is een vorm van leiderschap.

Een tweede belangrijke les die ik in de loop der jaren heb geleerd, is dat loslaten minstens zo belangrijk is als hard werken. Veel ondernemers proberen alles zelf te doen. Ze controleren alles. Ze houden overal zicht op. Ze voelen zich verantwoordelijk voor ieder detail.

Daardoor blijven ze voortdurend druk en hebben ze de handen vol. En volle handen kunnen niets nieuws aanpakken.

Loslaten betekent dat je ruimte creëert. Ruimte voor groei, voor nieuwe ideeën. Ruimte voor dingen waar jouw kennis en ervaring daadwerkelijk het verschil maken. Daar heb je ook gewoon headspace voor nodig.

In podcast 23 vertel ik daar veel uitgebreider over, dus luister die zeker als je merkt dat je overal tegelijk mee bezig bent.

Daarnaast geloof ik enorm in focus. De meeste ondernemers hebben geen tekort aan kansen. Ze hebben een overschot aan mogelijkheden. Er zijn te veel ideeën. Te veel richtingen. Te veel dingen die interessant lijken. Vaak zijn die ideeën ook nog op allerlei losse notities en blaadjes slingerd dat rond. Zelf zette ik ze in mijn telefoon als ik aan het wandelen was, op een geeltje als ik aan mijn bureau zat, op een afgescheurd stukje papier als ik het even nergens kwijt kon. Overal en nergens slingerden ideeën rond.

Daardoor ontstaat onrust.

Focus zorgt voor rust en richting. Focus zorgt ervoor dat je energie stopt in wat werkelijk belangrijk is.

Daarom heb ik ook de Strategische Focus Formule ontwikkeld. Daarmee help ik ondernemers ontdekken welke activiteiten, klanten, ideeën en kansen daadwerkelijk bijdragen aan hun toekomst. De link vind je in de shownotes. Je kunt deze gewoon gratis downloaden. Het is niet een een of ander AI gegenereerd documentje, duizend in een dozijn, nee het is echt een verzameling van punten die echt werken omdat ik het zelf ook zo doe.

Een ander onderwerp waar ik steeds vaker het belang van zie, is headspace, ik had het er kort al even over. Je hebt ruimte nodig in je hoofd om goed te functioneren. Goede ideeën ontstaan zelden wanneer je agenda volledig volgeboekt staat. Tijden gehad dat er 7 afspraken back to back in mijn agenda stonden. Direct door van het een naar het ander. Het uitwerken deed ik dan maar 's avonds of in het weekend. Pfff.....dat was natuurlijk niet de oplossing want creativiteit ontstaat wanneer er ruimte is om verbanden te leggen, om te reflecteren en om vooruit te denken.

Daarom gun ik mezelf die wandelingen. Daarom sport ik. Daarom geloof ik zo in momenten waarop je bewust afstand neemt van je werk. Niet omdat er toevallig tijd over is, maar juist omdat je goed wilt blijven functioneren.

Dat heeft natuurlijk ook te maken met je gezondheid.

Hoe ouder ik word, hoe meer ik besef dat gezondheid misschien wel de grootste vorm van rijkdom is die er bestaat. Zonder gezondheid wordt ondernemen ingewikkelder. Wordt genieten ingewikkelder. Wordt het leven ingewikkelder.

Neem signalen van overbelasting dus serieus. Ik heb eerder verhaal gedeeld over mijn 2 lamme armen, over mijn meer dan 40 jaar migraine. Ik heb deze signalen lange tijd niet serieus genomen, echt serieus. Dus niet naar pillen grijpen maar even stilstaan bij wat is de trigger.

Je lichaam probeert je meestal iets te vertellen lang voordat je agenda dat doet.

En tenslotte wil ik nog iets zeggen over geld. Want hoewel rijkdom voor mij veel meer is dan geld, blijft geld wel een belangrijke basis onder vrijheid. Financiële rust geeft keuzevrijheid. Het geeft ruimte om beslissingen te nemen die passen bij jouw leven. Het geeft je de mogelijkheid om te kiezen voor wat belangrijk is in plaats van voor wat noodzakelijk is.

Daarom vind ik het belangrijk dat ondernemers grip hebben op hun financiën. Dat ze weten wat er binnenkomt. Wat eruit gaat. Wat genoeg is. En hoe ze stap voor stap bouwen aan financiële vrijheid voor de toekomst.

Over dat onderwerp heb ik eerder podcastaflevering 16 opgenomen. Luister die vooral ook even als je daar meer over wilt weten.

Toen ik gisteren langs de Kralingse Plas liep, realiseerde ik me opnieuw dat ik een paar jaar geleden absoluut geen beleving had bij het woord vrijheid. Ik was daar totaal niet mee bezig, gewoon hard doorwerken, dat was wat ik deed.

Nu zie ik het helemaal helder: Vrijheid ontstaat door de keuzes die je onderweg maakt. Keuzes die soms klein lijken, maar die uiteindelijk bepalen hoe je leven eruitziet. Uiteindelijk werk je om te leven toch? En moet het niet je hele leven en al je tijd in beslag nemen. Als je ooit komt te overlijden wil je niet herinnerd worden als de persoon die altijd met het werk bezig was. Je wilt herinnerd worden om de persoon die je was, de betekenis die je gehad hebt voor iemand, de liefde die iemand gevoeld heeft en het moois wat je hebt kunnen toevoegen aan mensen en de wereld. Na heel wat begrafenissen van te vroeg overleden personen, drong dat steeds meer door me door.

Misschien is dat wel de belangrijkste boodschap die ik vandaag met je wil delen.

Vraag jezelf niet alleen af hoe je bedrijf verder kan groeien. Vraag jezelf ook af hoe jij mee wilt groeien.

Hoe jouw volgende fase eruit mag zien. Hoe jouw rijke leven eruit mag zien, welke elementen geven jou dat rijke gevoel? Welke materiele zaken horen daar bij, welke persoonlijke eigenschappen.

Want 1 ding weet ik wel: ik heb een klant gehad die een matching bureau had voor de rijken der aarde. Die hadden allerlei huizen over de hele wereld, een jacht, de mooiste spullen maar konden het niet delen met een partner. Een leven zonder liefde, dat is een leegte die je niet op kunt vullen met welke spullen dan ook. Dat is gewoon een leeg leven, ook al doe je nog zoveel leuke dingen.

Liefde en gezondheid horen dus wat mij betreft sowieso ook bij een rijk leven. En nog meer. Luister anders podcast 56 nog even om nog meer te horen over waar een rijk leven uit kan bestaan. Een van de best beluisterde afleveringen is dat trouwens.

Welke keuzes kun je vandaag al maken om daar stap voor stap dichterbij te komen?

Want uiteindelijk gaat succesvol ondernemen niet alleen over omzet. Het gaat over een bedrijf dat klopt. Een bedrijf dat winst oplevert, vrijheid oplevert, voldoening oplevert en een leven mogelijk maakt dat past bij wie jij bent geworden.

Dank je wel voor het luisteren en heel graag tot de volgende aflevering van de Sleutel tot Groei Podcast.

OUTRO

Bedankt voor het luisteren. Niet alleen naar deze aflevering, maar naar alle honderd. Dat betekent echt iets voor me.

Als je mij wilt helpen met de podcast om deze meer bekendheid te geven, stuur deze podcast dan door naar andere ondernemers. Ook help je mij door deze aflevering te beoordelen met een aantal sterren op Spotify. Zo komt mijn podcast hoger in de ranking en kan ik meer ondernemers helpen.

Ik vind het ontzettend leuk als je laat weten wat je uit deze aflevering hebt gehaald. Of waar je een volgende podcast over zou willen horen. Je kunt me vinden op LinkedIn, Instagram of stuur me gewoon een mailtje via lissette@lissettebrattinga.coach.

Dank je wel he en tot de volgende aflevering!